No. 2045 Zaterdag 17 Maart 1923. 40ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

t Blad verschijnt elken Zaterdag.
onnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba
en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden
fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Zij, die zich met 1 April s. abonneeren op de IGOE DI CURAÇAO, vangen de tot dien da- n verschijnende num- rs GRATIS.

grooting van Curaçao
VAN 1923
n de Tweede Kamer.

(Op 7 Februari 1923.)

e algemeene beraadslaging wordt pend.

e heer **Feber**: Mijnheer de Voorer! Na hetgeen gisteren met bekking tot de begrooting van Surie bij de algemeene beraadslaging opgemerkt, kan ik, wat betreft de est algemeene beschouwingen ten zichte van Curaçao, korter zijn, nt ik geloof, dat ten aanzien van zeker wel pijnlijke punt, waaromnt gisteren overeenstemming bend, n.l. den verkoop van de West, zelfde standpunt ten opzichte van raçao moet ingenomen worden als opzichte van Suriname. Ik kom n ook op dit punt alleen daarom ug, ik zou bijna zeggen, opdat de nschen op Curaçao gerust kunnen n, dat wij het met hen even goed enen als met de ingezetenen van riname.

Geheel analoge beschouwingen zoun ook kunnen ontwikkeld worden t betrekking tot de noodzakelijkid van een herziening der Staatsichting van Curaçao, bij welke herening de nadruk zal gelegd moeten orden op de formatie van wat ik met nig voorbehoud zou willen aanduin als gemeenten. Ik geloof, dat dezelf- argumenten, welke op dit stuk ditaal en ook reeds in vorige jaren ten zichte van Suriname zijn ontwikkeld, ok zouden gelden voor Curaçao.

Een punt, ten aanzien waarvan ik eer in bijzonderheden zou willen afalen, is de positie van het bijzonder nderwijs op Curaçao.

Ik stel daarbij voorop—en ik meen el te mogen aannemen, dat de Mister mij daarin zal volgen—, dat, aar er wegens den slechten financeelen toestand nu eenmaal bezuigd zal moeten worden, in de allerlaatste plaats als bezuinigingsobject aanmerking mag komen het cultueel belang van de bevolking, waarbe met name het onderwijs behoort. Ik zou mij dan ook, aangezien dat niet zoo onmiddellijk het cultureel belang van de bevolking raakt, ofschoon indirect wel, wel kunnen vereenigen met hetgeen in de Nota van Wijziging is aangegeven, nl. een bezuiniging op het gewoon onderhoud van straten en van landsgebouwen in deze kolonie, hoewel ik vertrouw straks van den Minister de verklaring te zullen vernemen, dat bij het toepassen van die bezuiniging in elk geval nauwlettend er tegen zal gewaakt worden, dat ten gevolge van dat mindere onderhoud de straten en gebouwen „degenereeren", zooals de technici dat noemen. Men kan natuurlijk het gewone onderhoud zoo opvatten, dat de straten er uitzien als kolfbanen en de gebouwen schitterend in de verf staan, maar in dezen tijd is zeer goed de stelling verdedigbaar, dat het wel wat minder kan, hoewel men niet zoover mag gaan, dat de gebouwen door onvoldoende onderhoud vervallen.

In het Voorloopig Verslag lees ik, dat eenige leden het in beginsel onjuist achtten, dat de voorgangers van de verschillende gemeenten van Gouvernemetswege worden bezoldigd. Tot zoover laat ik die uitlating daar. Het is een veelomstreden punt, ten opzichte waarvan zeer uiteenloopende opvattingen gehuldigd worden. Maar hetgeen op die uitlating volgt, heeft reeds een kleine rechtzetting noodig: „In elk geval oordeelden zij het bezoldigen van meer dan één voorganger voor elk bestaand kerkgebouw onnoodig."

Het wil mij voorkomen, dat het toekennen van bezoldiging of het afzonderen van fondsen per eenheid van kerkgebouw volkomen onlogisch is en dat dat niet zou leiden tot een billijken steun van Overheidswege, ten minste in de meeste gevallen niet. Want de steun, dit zijn de gelden, die in dit geval noodig zijn, daarvan wordt de hoegrootheid niet alleen bepaald door het aantal kerkgebouwen, maar ook — iedereen, die het zich even indenkt, zal mij hierin bijvallen — door de grootte van het ressort, dat door die kerkgebouwen wordt bestreken, dus ook door het aantal bedienaren van den godsdienst, afhangende van de grootte, de inrichting en de intensiteit van den dienst in die kerkgebouwen. Ik zeg dit voornamelijk om reeds bij voorbaat later mogelijk rijzende misverstanden weg te nemen.

Wat nu het onderwijs betreft, in het afdeelingsverslag wordt opgemerkt:

„Deze gelijke bezoldiging toch"— dat is de gelijke bezoldiging voor religieuze en niet religieuze onderwijskrachten — „vordert groote uitgaven en beteekent, gezien de aanzienlijk geringer kosten van levensonderhoud van ongehuwde en samenwonende religieuzen, verre van een natuurlijk uitvloeisel te zijn van het beginsel der financieele gelijkstelling, een belangrijke bevoorrechting van het bijzonder onderwijs."

Mijnheer de Voorzitter! Ik zal op het loonvraagstuk, dat hieraan vastzit, op dit oogenblik niet ingaan; het zou te ver voeren buiten de betrekkelijk nauwe grenzen van de Curaçaosche begrooting, maar ik zou de opmerking hiertegenover willen stellen, dat wanneer het de bedoeling mocht geweest zijn van deze leden, om de gedachte te suggereeren, dat het bijzonder onderwijs in Suriname (Curaçao) bijzonder duur zou uitvallen, ik daartegenover met een zekere voldoening kan opmerken, dat het openbaar onderwijs met zijn duizend leerlingen een ton kost, maar het R.-K. onderwijs met 6000 leerlingen, twee ton. Was dus het R. K. onderwijs per leerling — dat is per natuurlijke eenheid in deze — even duur als het openbare, kwam dat R. K. onderwijs onder den drang der kwade tijden te bezwijken en moest het Gouvernement die taak overnemen, dan zou voor die 6000 leerlingen van de bijzondere scholen minstens 6 ton hebben te besteden; daardoor zou dan dus 4 ton meer worden uitgegeven.

Ik kom hiermede ook op den gedachtengang, dien, meen ik, ook de heer van Boetselaer van Dubbeldam hier gisteren bij de behandeling van de begrooting van Suriname heeft gevolgd, waar hij heeft gesproken in dezen geest: Pas op, dat de zendingsscholen niet door gebrek aan steun in deze kwade tijden ondergaan, want dan zou het Gouvernement die moeten overnemen en zouden de kosten bijna niet te betalen zijn.

Ik wil nu bij wijze van voorbeeld van wat er voor het Katholieke onderwijs is gedaan en om de bespreking te bekorten, hier inbrengen een korte beschouwing over artikel 68 of liever naar aanleiding van artikel 68 een zaak betreffende bijzondere scholen. De gegevens zijn mij uit zeer betrouwbare bron uit de koloniën verstrekt en betreffen de scholen te Santa Maria, (Jan Dorèt), Santa Martha (Barber) en Santa Rosa. (Jawé). En dan zie ik, dat op de school te Santa Maria in 1924 aanwezig zullen zijn, bij de tegenwoordige wijze van steunverleening en hoegrootheid van steun, 413 leerlingen. Te Santa Martha zijn er 418 leerlingen en 593 leerplichtigen (d. i. kinderen boven den leeftijd van 6 jaar.) Te Santa Rosa zijn er 490 leerlingen op 784 leerplichtigen.

Nu constateer ik twee dingen: in de eerste plaats, dat op genoemde scholen geen plaats is voor 885 leerlingen, waarbij ik niet nalaat op te merken, dat er volgens de mij verstrekte gegevens 540 leerlingen naar andere plaatsen gaan, zoodat 750 leerlingen geen voldoend onderwijs krijgen.

Ik constateer in de tweede plaats het feit — een feit, dat in het bijzonder degenen moet treffen die vóór het reces wakker hebben gestreden tegen een verslechtering van het onderwijs —, dat die 413 leerlingen op de eerstgenoemde school zijn ondergebracht in 8 lokalen, dat de leerlingen van de tweede school zijn ondergebracht in 7 lokalen en dat de 490 leerlingen van de laatste school eveneens in 7 lokalen zijn ondergebracht.

Ik geef toe, dat wij hier niet dien deugdelijken en dien ruimen maatstaf kunnen aanleggen, die in Holland dient te worden aangelegd. Wij moeten in de tropen — ik erken het en kan mij levendig voorstellen, dat Curaçao in dat opzicht in gelijke conditie verkeert als Nederlandsch-Indië — eenigszins water in den wijn doen en met een bescheiden maatstaf volstaan, maar ik meen toch, dat de door mij genoemde cijfers op de [illegible] nen in deze Kamer geen gunstigen indruk zullen maken. De wensch van de betrokken schoolbesturen is, gelijk het aan schoolbesturen past, om tot uitbreiding van die scholen te komen en gedeeltelijk ook tot nieuwbouw, welke nieuwbouw naar schatting f 36 000 zou kosten.

In aanmerking nemende den slechten financieelen toestand van Curaçao, zou ik mij, op dit oogenblik althans, willen bepalen tot deze vraag aan den Minister: of hij bereid is om met den Gouverneur van Curaçao in overleg te treden nopens de mogelijkheid om de voor de uitbreiding dier scholen benoodigde fondsen op de aanvulligsbegrooting voor 1923 te brengen.

De heer **IJzerman**: Mijnheer de Voorzitter! Indien er één begrooting is, die den Minister van Financiën kon doen „huppelen van zielevreugd," dan zou het wel die voor Curaçao zijn. Immers, vergelijken wij de thans geraamde Rijksbijdrage met die van het vorige jaar, dan blijkt hierop veel meer dan 17 pct., namelijk bijna 45 pct., bezuinigd te zijn. Of die bezuiniging den Curaçaoërs en op den duur ook den Minister van Financiën reden tot blijdschap zal geven, moet ik echter betwijfelen.

Het feit, dat er, na een paar jaren van een voor Curaçao ongewoon gunstigen regenval en ondanks een belangrijke verhooging van de belastingen in de kolonie nog een Rijksbijdrage noodig is, die meer dan 2/5 bedraagt van de opbrengst der middelen in de kolonie, bewijst, dat Curaçao nog altijd een „armlastige" kolonie is.

Naast een betrekkelijk kleine groep van min of meer — en grootendeels meer min dan meer — vermogende ingezetenen bestaat de bevolking van Curaçao uit personen, die een uiterst karig bestaan hebben en wier geestelijke en zedelijke ontwikkeling over het algemeen met dat economisch pijl in overeenstemming is. Zoo las ik in het in September ll. verschenen feestnummer van het *Koloniaal-Missie-Tijdschrijft* — uiteraard geen pessimistisch geschrift—, dat op Curaçao de economische nood van het overgroote deel der bevolking, vooral in de buitendistricten, zeer belemmerend is voor de zedelijke en godsdienstige verheffing. Een ongunstig symptoom is ook de tijdelijke emigratie op groote schaal naar Cuba, enz., zoodra zich daar een sterke vraag naar werkkrachten voor de suikerplantages voordoet. [illegible] looze emigranten op Cuba — heeft voor de kolonie bijna uitsluitend nadeelige gevolgen. Een groot deel der emigranten laat vrouw en kinderen onverzorgd achter en doet ook geen moeite om den familieband met een zilveren koorde aan te houden, door een deel van het verdiende loon aan hun gezin te doen toekomen. En het gebeurt ook meermalen, dat de emigrant bij zijn thuiskomst niet veel anders meebrengt dan een geslachtsziekte. Voorkoming van emigratie door uitbreiding van loonende werkgelegenheid in de kolonie is daarom van groot economisch en zedelijk belang.

De lage levensstandaard van het gros der Curaçaoërs, de armlastigheid der kolonie kunnen m. i. niet uit natuurlijke oorzaken, uit zg. geografische factoren, verklaard worden. Wel lijden, in tegenstelling met Suriname, de West-Indische eilanden onder een, door ongunstige verdeeling, onvoldoenden regenval, en een afdoende verbetering door bebossching en irrigatie op groote schaal wordt door de deskundigen vrijwel onmogelijk geacht. Maar dergelijke geografische factoren zijn volstrekt niet steeds beslissend voor de economische welvaart, en voor Curaçao behoeven zij dat zeker niet te zijn. Een beschouwing van de ontwikkelingsmogelijkheden van Curaçao in de naaste toekomst stemt zelfs opwekkender dan ten aanzien van Suriname het geval is, omdat men voor Suriname nog zoekende is naar den weg tot verbetering, terwijl voor Curaçao die weg reeds aangewezen schijnt.

Het eiland Curaçao toch is in één opzicht buitengewoon bevoorrecht, doordat het in de baai bij Willemstad een voortreffelijke haven bezit, één der beste, zoo niet de beste, van de Antillehavens. Bovendien ligt die haven voor het handelsverkeer buitengewoon gunstig. En deze haven kan men met geringe overdrijving — zij het ook met een zeer versleten en tot alcoholistische misverstanden aanleiding gevende beeldspraak — de kurk noemen, waarop Curaçao drijft.

Zal Curaçao kans krijgen een bloeiende kolonie te worden, dan dient allereerst gezorgd, dat de haven in den besten staat verkeert, dat zij op het scheepvaartverkeer de sterkst mogelijke aantrekkingskracht uitoefent en dat de bevolking daarvan zooveel mogelijk profiteert.

Nu krijg ik uit de begrootingstukken en de andere gegevens, die ik daarover kon verzamelen, niet den indruk, dat men in dit [illegible] noodig zou zijn.

Men heeft eenige jaren geleden den toegang tot de haven verbeterd. Maar de haven is nog allerminst goed geoutilleerd. Ik heb zelfs den indruk gekregen, dat de klachten, welke de heer van Vuuren daarover twee jaar geleden in deze zaal heeft uitgestooten, geen ander resultaat hebben gehad dan dat zij de trommelvliezen van Zijn Excellentie een oogenblik in actie hebben gebracht. In een overigens hoogestemd en optimistisch artikel in de *Amigoe di Curaçao* van 26 Augustus ll. lees Ik bijv.:

......men denke nu ook eens aan een reddingsbrigade. Wij hebben nog letterlijk *niets* op dat gebied. En wij hebben niets om den versperder in een onmezien uit den weg te ruimen. Al meer dan een jaar is de zandzuiger in reparatie. Al dien tijd werd onze haven niet schoongemaakt."

In een ingezonden stuk in hetzelfde orgaan, waarschuwt de hoofdagent van de West-Indische Mail, dat men niet al te zeer op de gunstige ligging van Curaçao moet vertrouwen. Hij wijst er op, dat Curaçao volstrekt geen monopolie heeft voor de levering van stookolie en steenkool — de voornaamste reden, waarom de groote lijnen Curaçao aandoen —, dat versche victualie er niet goedkoop is; dat zoetwater er driemaal zoo duur kost als op Trinidad en Barbados en tienmaal zoo duur als in de Canal Zone, terwijl er bovendien te Willemstad zelfs voor kleine reparaties van gaande en komende schepen geen goede werkplaats is. In verband hiermee wijs ik er op, dat een goed dok ook daarom voor Curaçao van groote beteekenis zou zijn, omdat thans de schepen voor reparaties door moeten varen naar de Venezolaansche haven Puerto Cabello, hoewel het daar aanwezige dok allesbehalve up to date is.

Nu kan men het uitstellen van de noodige verbeteringen trachten te rechtvaardigen door een beroep op de slechte tijden. Maar dit lijkt mij toch kortzichtige politiek. Ook voor Willemstad geldt, wat de beroemde Duitsche economist prof. Harms onlangs naar aanleiding van de Vlissingsche havenquaestie schreef:

„Es ist ein alter Erfahrungssatz, dass

Hollandsche Bank voor West-Indie.

HOOFDKANTOOR: AMSTERDAM. Bijkantoren: CARACAS & CURAÇAO.

Statutair Kapitaal fl 5,000,000, waarvan volgestort fl 1,000,000.

Neemt gelden á déposito en opent rekeningen-courant

Verstrekt reis-credietbrieven op alle belangrijke plaatsen.

Behandeling van alle bankzaken in het algemeen.

3

Neuanlagen in Krisenzeiten geschaffen werden müssen, um bei Wiederbeginn der Konjunktur vorhanden zu sein.... Wer in diesem Augenblicke fertig dasteht, ist denen gegenüber im Vorteil, die „zunächst" die bessere Konjunktur abwarten wollen".

Nu is, om te bereiken, dat Willemstad zooveel en zoo lang mogelijk door schepen wordt bezocht, niet alleen noodig een betere outilleering van de haven, maar ook, dat daar voor schepen voldoende en niet te duur zoetwater en overvloedig levensmiddelen, als versch vleesch, vruchten enz., te krijgen zijn.

In verband hiermede — en met de beperkte mogelijkhebben, die Curaçao voor de ontwikkeling van den eigenlijken landbouw biedt — gaf het bekende, door den vorigen Gouverneur, den heer Helfrich, ontworpen plan „in het belang van de economische opheffing der kolonie", middelen aan als irrigatie op kleine schaal en in aansluiting hiermede bevordering van de veeteelt en den verbouw van veevoedergewassen.

Hoe het thans staat met de uitvoering van dit plan-Helfrich, waarmee de Koloniale Raad en de Minister zich vereenigd hadden, is mij niet bekend.

Ik krijg den indruk, dat de in de eerste editie van deze begrooting uitgetrokken posten betreffende den landbouw een fragmentarisch overblijfel van dit plan vormden, en ook deze beaux restes zijn door een Nota van Wijzigingen vrijwel vernietigd. Ik vrees, dat de daardoor bezuinigde tienduizenden later toch door Curaçao — en dus ook door het de tekorten dekkende moederland —, en dan met woekerrente, betaald zullen moeten worden.

Ook in ander opzicht schijnt mij toe, dat onverstandig bezuinigd is. Op de voorloopige begrooting is tweemaal f 800 bezuinigd, door op Aruba en Bonaire, in strijd met een in 1921 genomen besluit, geen hoofdboschwachters aan te stellen. De uitbreiding van het toezicht op de bosschen, indien men althans hier nog van „bosschen" mag spreken, was en is dringend noodig, omdat er vaak maar raak wordt gekapt en geen zorg gedragen wordt voor nieuwen aanplant. Er wordt dus een soort roofbouw, eigenlijk een roofafbraak, bedreven. Nu is de instandhouding van den houtstand voor verschillende industrieën een levens- aloëcultuur [illegible]. In de openingsrede van den Gouverneur op 9 Mei 1922 lezen wij:

„Een in de kolonie gevonden nieuw procédé van aloïnebereiding opent uitzicht op een betere toekomst voor de aloëcultuur".

Blijkbaar is bedoeld een door den heer Goudswaard gevonden procédé, waarvan de resultaten, blijkens een onderzoek door het Koloniaal Instituut ingesteld, bijzonder gunstig zijn. De mogelijkheid van aloïnebereiding in de kolonie zal vermoedelijk uitbreiding der aloëcultuur, ook op eiland Curaçao, mogelijk maken. Maar het is te vreezen, dat de bezuiniging hier weer remmend optreedt.

Ten aanzien van andere bronnen van bestaan schijnt het tegendeel van een voortvarende politiek gevolgd te worden. In de openingsrede van den vorigen Gouverneur op 11 Mei 1920 las ik, dat uitzending was gevraagd van een mijningenieur tot onderzoek naar de mogelijkheid van verdere ontginning der goud- en phosphaatmijnen op Aruba, waardoor wellicht vóor tal van arbeiders werk zou komen. Tot dusverre, dus bijna 3 jaar later, is de aangevraagde ingenieur nog niet op Aruba verschenen. Als ik wel ben ingelicht, heeft men op het Plein — omdat er ook een ingenieur was aangevraagd voor het onderzoek naar de drinkwatervoorziening op Curaçao — besloten voor de goedkoopte maar één ingenieur uit te zenden, die eerst de waterquaestie en daarna het goud- en phosphaatvraagstuk zou oplossen. Daar het eerste onderzoek nog niet voltooid is, is het tweede onderzoek nog altijd niet begonnen. Het is alsof we nog in de eeuw der trekschuiten leefden!

Er is wél veel voortvarendheid betracht ten nadeele van de voor de kolonie zoo belangrijke stroohoedenindustrie. De tegenwoordige Gouverneur was nauwelijks een maand in de kolonie, of hij had reeds den verdienstelijken leider dier industrie, den heer Henriquez, zijn congé gegeven. De wijze, waarop dit geschiedde, heeft in de kolonie een pijnlijken indruk gemaakt. Bovendien zijn velen van meening, dat het gedwongen heengaan van den heer Henriquez een ernstig nadeel voor de industrie is, omdat voor de propaganda voor de fijnere hoedenindustrie zijne leidende kracht nog niet gemist kan worden. En daarbij komt nog de coöperatiequaestie. Er zijn of waren twee proefnemingen aan den gang met verschillende methoden van coöperatie, een onder leiding van den heer Henriquez en een onder leiding van pastoor Lamers. Een hoofddoel dier coöperatie is de stroovlechtsters te beschermen tegen uitbuiting door tusschenpersonen. En dat de uitbreiding van de vlechterij van fijnere hoeden van groote beteekenis is, blijkt wel uit het Koloniaal Verslag van 1921. Hierin wordt medegedeeld, dat de vlechtsters van de gewone stroohoeden bij een 10-urigen arbeidsdag verdienen 20 á 40 cent per dag, terwijl ze met het vlechten van fijne hoeden, bij een 8-urigen arbeidsdag, f 1 á f 1 50 per dag verdienen. Hoe het bestuur zich voorstelt, dat de coöperatie zich thans zal ontwikkelen, is mij niet duidelijk.

Een zonderling exces van zuinigheidsdrift is het achterwege laten van de reorganisatie der politie op Curaçao. In de Memorie van Antwoord wordt erkend, dat de bestaande politie onvoldoende is. En de tragische geschiedenis van zoogenaamde ongeregeldheden in de haven van Willemstad schijnt mij toe te bevestigen, dat de politie aldaar thans tegen haar taak niet is opgewassen. Kwam er een behoorlijk georganiseerde politiemacht, dan kon het garnizoen vervallen. Ook voorstanders van gewapende landsverdediging kunnen aan het behoud van dit garnizoen geen waarde hechten, omdat het te klein is om tegen een buitenlandschen vijand iets van beteekenis uit te kunnen richten. De Memorie van Antwoord zegt, dat een voldoende politiemacht duurder zou blijken dan het garnizoen, dat jaarlijks f 350 000 kost. Dit lijkt mij een al te pessimistische voorspelling. Bovendien zouden de kosten van de politiemacht niet alleen in plaats van de uitgaven voor het garnizoen, maar ook in plaats van een deel der huidige uitgaven voor de politie komen. Waarschijnlijk direct en zeker op den duur zou een goed politiekorps goedkooper zijn dan een garnizoen plus een onvoldoend politiekorps. Nog meer zou bezuinigd kunnen worden, wanneer men het nieuwe politiekorps deels recruteerde uit personen, die nu reeds in 's Rijks dienst zijn en die niet vervangen behoeven te worden. Ik denk bij voorbeeld aan politietroepen, die thans worden [illegible] uit de Eerste Kamer te bewaken, hoewel geen sterveling. welke bezwaren hij ook tegen dat college mogen hebben, het verdenkt van neigingen tot een Putsch, van pogingen tot gewelddadige omverwerping onzer Staatsorde.

Wat de bestuurshervorming betreft, leven we nog in afwachting van de voorstellen, die de betrokken commissie zal doen tot moderniseering van de koloniale bestuursinrichting, waarbij de kolonie een grootere mate van autonomie zal krijgen.

Ook thans reeds zou echter een minder tot in onderdeelen gaande bemoeiing van uit den Haag met het bestuur der kolonie gewenscht zijn. Het komt mij voor, dat de zorg der Regeering voor het welzijn der kolonie niet zelden ontaardt in een ongewenschte bemoeizucht van het Plein. Enkele voorbeelden.

In de eerste plaats de zonderlinge geschiedenis met een paar cultuurondernemingen, waarop dr. de Gaay Fortman in de *West-Indische Gids* van Juli ll. de aandacht heeft gevestigd. In de Memorie van Antwoord bij de vorige voorloopige begrooting schreef de Gouverneur, dat tegen zijn advies bij Koninkijk besluit van 28 Maart 1921 aan de Eerste Sisal Cultuur Maatschappij een renteloos voorschot was verleend en dat de Minister, zonder het advies van den Gouverneur af te wachten, gunstig had beschikt op een verzoek om steun van de Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen, welken steun de Gouverneur alleen onder bepaalde voorwaarden had willen verleenen. En nu blijkt uit de vorige Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer, dat de Regeering heeft moeten afzien van verderen steun aan eerstgenoemde maatschappij, terwijl verdere deelneming in het kapitaal der andere weer een punt van overweging is.

„Wel een bewijs — schrijft dr. de Gaay Fortman —, dat de Gouverneur destijds goed gezien heeft en de Minister diens advies had moeten volgen. Het bedrijf van de „Eerste Sisal" ligt nu reeds maandenlang stil en het Gouvernement zal daaraan geen klein bedrag verspelen."

En in de openingsrede van den tegenwoordigen Gouverneur van 9 Mei 1922 lees ik:

„De Eerste Sisal Cultuur Maatschappij kon in 1921 haar werkzaamheden door gebrek aan kapitaal niet hervatten, terwijl er niets geoogst is. Ook de Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen te St. Eustatius was door geldgebrek genoodzaakt haar werkzaamheden geheel stop te zetten."

Het ingrijpen der Nederlandsche Regeering, met voorbijgaan van het bestuur in de Kolonie, heeft dus niets anders dan financieele schade voor het Rijk opgeleverd.

Een tweede voorbeeld is de historie van de herziening van de regeling der loodsgelden. Er is door den Gouverneur een verordening betreffende het loodswezen vastgesteld, die blijkens zijn schrijven van 16 September ll. de vrucht was van zijn overleg met den voorzitter van den Kolonialen dan ook unaniem vereenigd heeft.

Maar niettemin heeft de Minister den Gouverneur telegrafisch gelast, de vastgestelde verordening — die o.a. een eind maakte aan de fiscale privileges, welke een der vele dochters van de Koninklijke Petroleum Maatschappij genoot — niet af te kondigen. In de zitting van den Kolonialen Raad van 18 October ll. is mede gedeeld, dat de Gouverneur op dit telegrafisch bevel o.a. geantwoord heeft, dat de Curaçaosche Petroleum Maatschappij reeds vele faciliteiten in de kolonie geniet en zeker niet naar evenredigheid in de lasten der kolonie bijdraagt. Eenigen tijd later is het schorsingsbevel weer door een telegrafische contra-order gevolgd.

Het komt mij voor, dat door dergelijk ingrijpen de bescheiden mate van autonomie, welke de kolonie thans geniet, op zeer weinig gelukkige wijze wordt beperkt.

Mijnheer de Voorzitter! Er zijn onder de aangebrachte bezuinigingen verscheidene die ik economisch nadeelig, allerminst in het duurzaam belang van de Nederlandsche schatkist acht. Maar ik meen ten aanzien van belangrijke uitgaven — als bijv. de landbouwkredieten — de eer van het initiatief aan de regeering te moeten gunnen. Slechts voor één post wil ik een kleine verhooging voorstellen.

De Minister heeft bij nota van Wijzigingen artikel 125 verminderd met f 8000, oorspronkelijk waren uitgetrokken voor de besproeiing van wegen met asphalthoudende olie. Deze besproeiing is noodig om de wegen duurzamer te maken en vooral om een einde te maken aan de bijna onhoudbare stofplaag. Deze plaag wordt voortdurend erger, doordat het gebruik van automobielen toeneemt; thans tuffen er reeds meer dan 300 op Curaçao rond. Ik meen daarom dat de stofplaagbezwerende besproeiing niet langer mag worden uitgesteld, en heb een amendement ingediend om artikel 125 met f 8000 te verhoogen. Ik hoop, dat dit amendement geen stof zal opjagen, dan stof voor tevredenheid voor de Curaçaoërs.

Terwijl de Minister bij Nota van Wijzigingen diverse posten heeft verlaagd, heeft hij ten opzichte van één post het omgekeerde gedaan. Hij heeft den post voor feestviering op 31 Augustus tot f 6000 verhoogd, op. de oorspronkelijke begrooting was daarvoor f 3000 uitgetrokken. Gezien de weinige afwisseling, die het leven op eilanden als Curaçao biedt, zou het misschien meer principieel dan menschlievend zijn, tegen die f 3000 bezwaar te maken. Maar dit bedrag lijkt me dan ook genoeg. Dit blijkt trouwens overtuigend uit de beschrijving, die de *Voz di Pueblo* geeft van de feestviering in 1922, toen de post voor dat doel, ook f 3000 bedroeg. Blijkens die beschrijving was het feestrumoer van den vroegen morgen tot den laten avond niet van de lucht; aubades, muziekuitvoeringen en wedstrijden wisselden elkaar af; komisch-dramatische films werden afgedraaid, die bulderend gelach verwekten; onderwijl werd in de Protestantsche Kerk uitgevoerd het toepasselijke concertnummer „Si j'étais roi !" De dag werd bekroond door „een waarlijk schitterend vuurwerk." De twee volgende dagen werd het feest voortgezet; toen gaven de militairen een aantal sportdemonstraties ten beste, waaronder een gecostumeerde voetbalwedstrijd en een vierbeenenwedloop. U ziet, Mijnheer de Voorzitter, dat alles wat 's menschen hart op zoo'n dag kan verheugen, te genieten viel. Verdubbelt men den post, dan zou men, vrees ik, te veel van goede krijgen; het feest zou wellicht ontaarden in een bacchanaal, de vreugderoes in een delirium....

Vandaar dat ik heb voorgesteld het onder artikel 12 uitgetrokken bedrag te brengen tot f 3000.

(Wordt vervolgd.)

SU ESTOMAGO DEBE FUNCIONAR COMO UN RELOJ

SI no trabaja bien, está enfermo, hay entorpecimiento en alguna de sus funciones.

Si las funciones del hígado se trastornan y las materias fecales no se expulsan debidamente, el organismo sufre con dolores de cabeza y estómago, falta de apetito, mal aliento, mal estar general, mareo, amarga sensación en el paladar, cólicos, aventazón y otras manifestaciones que indican la autointoxicación por la presencia de materias pútridas en el organismo.

En esta caso se impone la remoción de esas materias con la ayuda de un purgante más o menos enérgico y que al mismo tiempo, no tenga sabor desagradable ni consecuencias funestas de modo que el paciente pueda tomarlo con gusto y confianza.

Las Píldoras Antibiliosas De Doan compuestas de ingredientes puramente vegetales y excentas de drogas peligrosas, constituyen ese purgante ideal.

Su efecto es seguro, regularizan el movimiento peristáltico de los intestinos, ejerce saludable acción sobre el hígado estimulando la secreción biliar, ablanda la masa fecal y no dejan tras sí hábito ni consecuencias desagradables.

Píldoras Antibiliosas De Doan.
De venta en todas las boticas.

(10) FOSTER-McCLELLAN CO.
BUFFALO, N. Y., E. U. A.

HULDIGING van Mgr. Gijlswijk.

Zondag 4 Februari is Mgr. B. A. J. GIJLSWIJK, aartsbisschop van Euchaïte i. p. i. en Pauselijk delegaat voor Zuid-Afrika, in zijn geboortestad Delft op waardige wijze gehuldigd.

Om half elf droeg Monseigneur in de St. Hyppolituskerk een Pontificale Hoogmis op. Het ruime kerkgebouw was meer dan vol en het was waarlijk indrukwekkend, toen de Aartsbisschop zegenend langs de rijen schreed, waar hij eens als knaap gezeten had.

Het hoofdaltaar was sober met enkele witte bloemen getooid: en de electrische lichten langs den imposanten triomfboog en de koorgewellen gaven een deftigen aanblik op het anders zoo lichte, en thans door het slechte weder zoo donkere kerkgebouw. Onder de H. Mis echter schitterde weer een gouden zonnegloed door de boogvensters.

Als presbyter-assistens tungeerde de zeereerw. Deken J. J. de Graaf; als troondiakens de hoogeerw. hooggel. heer prof. J. D. J. Aengenent en de Zeereerw. pater prior Gijlswijk O. P.; als diaken der H. Mis de Zeereerw. pastoor H. A. van Kessel O. F. M.; als subdiaken der H. Mis de Zeereerw. pastoor C. van der Salm; ad librum de weleerw. pater Dekkers O. F. M.; ad candelam de weleerw. kapelaan G. van Emmerik; ad baculum de zeereerw. pater A. van der Wee; ad mythram de zeereerw. pastoor Ellerbeck O. F. M.; als ceremoniarius de weleerw. kapelaan P. Th. van Diest; als thurificarius en acolythæ de heeren P. Forcellini, J. Tomeer en W. Wijnhoven; als familiares de heeren J. Lucassen, L. Burton, C. Kluiters en C. Beukers.

Na voorlezing van het Evangelie sprak de Zeereerw. Deken J. J. de Graaf Mgr. Gijlswijk ongeveer als het volgt aan:

„Monseigneur. Heel katholiek Delft roept u een hartelijk welkom toe. Hoe fier klopte ons hart, toen uit Rome de heuglijke tijding kwam, dat Pater Gijlswijk benoemd was tot pauselijk Delegaat voor Zuid-Afrika en weldra bekleed zou worden met de aartsbisschoppelijke waardigheid. Dat was voor katholiek Delft een reden van vreugde en trots. En we danken van ganscher harte onze oudstadgenoot, dat hij aan de uitnoodiging heeft willen gehoor geven, om in zijn geboortestad zijn eerste pontificale Mis na zijn bisschopswijding te komen opdragen.

Met honderden en nogmaals honderden zijn wij hier gekomen om tot God te bidden. Als gij aanstonds het altaar gaat bestijgen, zullen we Gods zegen afsmeeken op uw moeilijken post. Wij zullen uit geheel ons hart Hem bidden, dat Hij u zal sterken en kracht geven, om de ster van Bethlehem in Z. Afrika te doen opgaan, tot eer van God en Zijn Zoon Jezus Christus. Mogen duizenden daarvoor God gewonnen worden.

De bekroning van uw heerlijk werk is de vrucht van de echt godsdienstige opvoeding; de kroon die God geeft aan de ouders die hun kinderen godsvruchtig opvoeden. Gij nog uw hoogbejaarden vade uw moeder u heeft groot ge

Delft stond eertijds bekend vele priesters en missionari het aan de kerk schonk. Dat minder geworden. En ik zo van de oorzaak hierin, dat d woordige vaders en moeders tijdelijke belangen hunner letten.

Wanneer we met den bis lijken stadgenoot Gods zegen over ons zelven en onze dan maken we het voorne onze kinderen godvruchtig o den, opdat we weer echte Priesters en missionarissen geven."

Op het eind der H. Mis dien seigneur het H. Vormsel toe zijner jeugdige familieleden.

Terwijl Monseigneur zegen kerkgebouw verliet, zong me loovigen het zangkoor „St. dat onder leiding stond van recteur G. J. van Veldhoven, ste couplet van den huldeza de wijze van „Aan u, o Kon eeuwen".

Om half 2 waren in het pa gebouw aan de Voorstraat he gingscomitè en verdere belang den aanwezig, die hadden b gen aan het huldeblijk.

Omgeven door een breede familieleden, waaronder zich vader bevond, nam Mgr. Gijl hulde in ontvangst van katholi

De voorzitter van het Huldi mité, de Zeereerw, Deken J. J. d hield ongeveer de volgende to

„Hier staat voor u katholie om hulde en eerebewijzen te aan den eereburger en stadgen hoog door den Paus verheve wenschen u geluk met uw hoog digheid. Met vurigheid hebb God gebeden en u toegezong als we waren, dat ge uw ou hebt uitgekozen, om na uw bis wijding uw eerste Pontificale te dragen.

Wij allen beloven u trouw ven. Die u hier kennen en Seminarie zagen gaan en tot uitverkoren, zijn trotsch op de ren missionaris. Zij komen u dat ze u zullen blijven geden ge uw hooge, gewichtige ta hebben aanvaard; gij blijft v de Aartsbisschop van Delft.

In uw wapen staat *Oriat* verlangen is het, dat het L Geloofs door u zal opgaan; wensch hierbij op te merken, licht reeds gekomen is, en de des Heeren opgegaan.

We wenschen u toe een la gen en vruchtbaren arbeid, en hartewensch vervuld moge w om de ster van Bethlehem oo Afrikaansche Missieland te do gaan.

Als stoffelijk huldeblijk bied u aan een zilveren schenkkan m behoorende schaal, voor de cale H. Mis. Wij hopen, dat u gebruik van zult maken, en inzien van de vergezellende alb katholieke Delftenaars zult blijv denken en voor hen bidden. Gods zegen over u nederdalen.

Mgr. Gijlswijk verklaarde zee wogen te zijn door het feest van morgen. Hij had waarlijk niet g zooveel sympathie nog te zulle den in de stad, welke hij 40 ja leden verlaten heeft. Dikwijls, klaarde Mgr., heb ik zelf nog gedacht aan Delft, waar ik mijn vorming heb gehad, en waar i vacantie door de straatjes wa Ik denk nog vaak aan de St. H lytuskerk, waar ik God gevraag tot het Priesterschap te kome waar vader en moeder voor m beden hebben.

En opnieuw voelde ik mij to getrokken. Met vreugde heb uitnoodiging aangenomen, om eerste Pontificale Mis op te in de kerk, waar ik als jongen den heb. Het H. Offer heb ik dragen voor de levende en over weldoeners, die veel tot mijn vo hebben bijgedragen.

In de eerste plaats brengt hij aan den Zeereerw. Deken, als pr tor van deze plechtigheid; en v aan de andere vrienden en jong die hem wel niet kenden, doch in den priester Gods willen eeren.

Hij verklaart zich zeer ingen met het fraaie geschenk, dat hij n heeft en vaak hoopt te gebruiken zal hem steeds herinneren aan goede Delft in zijn verhouding to voormaligen stadgenoot.

Comité en genoodigden boden seigneur vervolgens hun geluk schen aan en ontvingen elk pers lijk, na de handkus, den bissch lijken zegen.

De R. K. Volksbond en tal va

dere vereenigingen en organisaties en belangstellenden kwamen vervolgens in lange rij Monseigneur Gijlswijk complimenteeren en huldigen.

Berichten uit de Kolonie.

De Tweede Kamer.

Dit jaar heeft de Curaçaosche Begrooting in de 2de Kamer buitengewone belangstelling van de leden ondervonden.

Achtereenvolgens hebben de Heeren FEBER, YZERMAN, Mejuffrouw Mr. VAN DORP, de Heer BOON en de Minister het woord gevoerd. Wij zullen de *Handelingen* volledig afdrukken, doch er zullen wel 3 of 4 weken mede gemoeid zijn.

Spaar & Beleenbank.

Tot President van de *Spaar & Beleenbank* is in plaats van den Heer C. S. GORSIRA J.P.EZN., die niet meer voor een benoeming in aanmerking wenschte te komen, gekozen de Heer H. J. COHEN HENRIQUEZ. Onze gelukwenschen.

De Curaçaosche Bank.

In plaats van den Heer C. G. DE HASETH CZN., die op zijn verzoek eervol ontslag ontving, is door den Gouverneur benoemd tot mededirecteur van de *Curaçaosche Bank* de Heer B. E. VAN DER VEEN ZEPPENFELDT. Onze gelukwenschen.

Gedecoreerd.

De Heer HENRI LOPEZ PENHA alhier werd door den President van de Republiek Venezuela vereerd met de onderscheiding van officier in de orde van het Borstbeeld van den Bevrijder. Onze gelukwenschen.

Goede reis.

Gisteren zijn te gelijk met Pastoor A. SARIS en de twee andere nieuwe missionarissen, waarvan wij reeds in ons vorig nummer melding maakten, uit Amsterdam met het *S.S. van Rensselaer* vertrokken twee Zusters van de Congregatie van Roosendaal, de Eerw. Soeurs JUNILLA en UBALBA. Wij wenschen allen een voorspoedige reis en behouden aankomst.

—A.s. Donderdag vertrekken van hier per S.S. *Venezuela* met een half jaar verlof naar het Moederland de Eerw. Fraters THEOFRIDUS en DIONISIUS van het St. Thomas-College, die reeds ruim 20 jaar onafgebroken bij het katholiek onderwijs hier in de Missie werkzaam waren.

Curaçaosche Sportclub.

Dinsdagmorgen zijn de vier spelers, door de *Tennisclub Paraiso* van Caracas daartoe aangewezen, hier met het S.S. *Zulia* aangekomen en feestelijk ontvangen.

Dienzelfden avond werd hun op het Sportterrein de Club op Scharloo een *Thé Danzante* aangeboden, opgeluisterd door muziek. Het terrein was schitterend verlicht.

Ook de Heer Dr. J. B. GORSIRA, wnd. Gouverneur der Kolonie, vereerde het feest met een bezoek. Ter eere der gasten werd het Venezolaansche Volkslied gespeeld, wederkeerig gold het *Wilhelmus* als een hulde aan de recipieerende C.S.C.

—Gisterennamiddag is de wedstrijd om den wisselbeker *Henriquez-Caracas-Curaçao* tusschen de beide partijen geopend.

—Dr. PH. MÖLLER heeft voor de *Basket Ball Match* van de *Jolly Jumpers* een kostbare beker als prijs ten geschenke aangeboden.

De Duitsche Vliegeniers.

De beide Duitsche Junker-watervliegtuigen 217 en 218, die in Venezuela een propagandatocht gehouden hebben, zijn weer van daar vertrokken en volgens bericht reeds in Demerara aangekomen.

Vandaar wordt de tocht over Suriname en Cayenne naar Rio Janeiro en Buenos Aires voortgezet.

Mogelijkheid bestaat zelfs, dat zij ook naar Chili en Peru een bezoek zullen brengen.

Ontvangen.

In dank ontvangen van den Heer ARNOLD SALAS een monster van *Antiphlogistine* met bijbehoorende gebruiksaanwijzing en brochuurtjes.

De brug over het Rifwater.

Deze week is de nieuwe houten brug over het Rifwater van *Mundo Nobo* naar het *Rif* klaar gekomen. Alle eer aan onze militairen, die onder leiding van Luitenant VAN EYCK VAN VOORTHUYZEN, dat werk zoo vlug en degelijk en met zooveel animo tot stand hebben gebracht.

De brug is 30 M. lang.

Hoewel de houten jukken, waarop het dek van de brug ligt, in den modder steken, bestaat er toch niet het minste gevaar voor wegzakken, omdat ze tot op den rotsbodem zijn ingeheid.

Auto's kunnen veilig over deze brug heenrijden.

De volgende week begint de autotruck van Openbare Werken over deze brug de aanvoer van steenmateriaal van het Rif voor de verbetering der wegen, hetgeen heel wat voordeeliger uitkomt dan eerst overladen in ponten en daarna weer overladen in den truck.

Ten overvloede worden deze houten jukken door een beton muurtje omgeven om ze tegen de vernielende paalworm te beschermen.

Alleen moet nu nog een leuning langs deze brug worden aangebracht.

De bezoekers van het voetbalteirein op *Mundo Nobo* kunnen nu reeds des Zondags over deze brug een mooie wandeling maken en langs het Rif naar de stad terugkeeren.

Gisteren morgen was de brug met vlaggen versierd. Een auto reed er over heen. Feestelijk is ze door de militairen ingewijd. Hiermede ze ook voor het publiek geopend.

Een Paarloester.

Weer bevonden zich dezer dagen eenige Venezolaansche scheepjes van Margarita hier in onze haven, die nu het bedrijf van de paarlvisscherij op de kust van Guagira uitoefenen.

En nu heeft zich iets zeer merkwaardigs voorgedaan. Door de welwillendheid van den Hoog Ed. Achtbaren Heer DR. J. B. GORSIRA, Procureur Generaal en nu wnd. Gouverneur dezer Kolonie, werd ons een echte paaroester in schelp ter hand gesteld, die levend dezer dagen hier uit onze haven van Curaçao door een dezer paarlvisschers was opgedoken en aan den Venezolaanschen Consul-Generaal aangeboden met de mededeeling, dat het een *echte* paarloester is, doch nog te jong om een paarl te bevatten. Deze deskundige is overtuigd dat als er meerdere in de haven gevonden worden, zij ook zeker op de kust van ons eiland moeten voorkomen. Zij zouden dan door den stroom mee van Margarita zijn gebracht en zóó in de haven gebracht. Deze schipper zal terugkomen en onderzoeken of er nog meer te vinden zijn.

Deze oesterschelp meet over de langste zijde 55 m.M. en over de smalle zijde 42 m.M., gesloten heeft de schelp hoogstens 10 m.M. dikte.

Als men het art. eens naleest over de *Paarlvisscherij*, wat wij in October in de *Amigoe* geplaatst hebben en thans in de *West-Indische Gids* is opgenomen, waaraan Prof. Dr. J. Boeke een bijschrift heeft toegevoegd, zal men zien, dat met deze vondst en de getuigenis van dezen paarlvisscher de kansen dat ook op de kusten onzer eilanden paarloesters zullen gevonden worden, aanmerkelijk zijn toegenomen.

Nu deze paarlvisschers van Margarita geregeld onze haven bezoeken, zou het zeer gemakkelijk en alleszins raadzaam zijn, aan deze vaklui het onderzoek in deze zaak op te dragen.

Marktberichten.

De Curaçaosche exportartikelen stonden op de Markt te New-York tusschen 9 en 23 Februari als volgt genoteerd:

DIVIDIVI: De markt staat vast op op 37 doll. per ton (van 2000 am. ponden) tegen dezen prijs zijn partijen verkocht. De navraag is nominaal.

Ofschoon alle pogingen in het werk zijn gesteld om de prijzen wat hooger op te voeren, is dat mislukt, tengevolge van de aankomst van eenige ladingen, die onverkocht bleven en op de markt kwamen om de onkosten van het in depôt brengen uit te sparen.

Dit alles bracht eenige depressie op de markt te weeg en ten zeerste wordt de verschepers aangeraden geen ladingen meer te verschepen wanneer ze te voren niet verkocht zijn.

GEITENVELLEN. Toestand zonder eenige verandering. De koopers weigeren nog steeds den prijs van 29 ct. te betalen en de importeurs gaan steeds voort alle ladingen, die aankomen, in depot op te stapelen om zoodoende de marktprijs meer vast te houden.

Men vertrouwt, dat de koopers wel spoedig zullen gedwongen worden weer op de markt te verschijnen en dien prijs te betalen. Evenwel stapelen de ladingen die voortdurend aankomen, zich al maar op, en dit benadeelt de plannen der importeurs.

Wel staat vast, dat sommige importeurs koopen gesloten hebben tegen nog hoogere prijzen dan men verwachtte, maar die contracten zijn puur speculaties, hebben alleen ten gevolge, dat de verschepers te hooge verwachting krijgen, die niet verwezenlijkt worden en dat zij met hun voorraad blijven zitten en de voorraad, die hier in magazijn is, niet aanvullen en grooter maken.

ALOE: Toestand onveranderd.

Geen nieuwe ladingen aangekomen.

Het duidelijk uitgesproken belang der opkoopers van aloë heeft een geheel nominaal karakter. Want voorloopig schijnen zij ruim van voorraad voorzien en best in staat de aankomst van de verschepingen van den nieuwen oogst af te wachten.

Van den anderen kant, schijnt de voorraad op de plaats van herkomst in handen te zijn van verschepers, die ze zonder veel nadeel of inconvenient kunnen achterhouden. De toekomst hangt geheel af van de houding, die de aloëplanters zullen aannemen, zoodra de nieuwe oogst op de markt zal gebracht werden.

TUBERCULOSE

Als men met deze verschrikkelijke ziekte op tijd er bij is, wordt ze tegenwoordig met veel kans op goeden uitslag bestreden. Hiertoe zijn noodig: rust, lucht, zon en zorgvuldige voeding. Levertraan wordt bij tering als een voedselgeneesmiddel gebruikt en onder den welbekenden vorm van

SCOTT'S EMULSION

kan de zwakste maag het verdragen.

Verlang uitsluitend de echte.

773

De Heer en Mevrouw

S. M. L. Maduro-Maduro

hopen hun Kristallen Bruiloft op Zaterdag, den 24sten dezer te vieren, bij welke gelegenheid zij om 8.30 uur 's avonds gaarne hunne kennissen wenschen te ontvangen, ten hunne huize Concordiaplein No. 16.

Curaçao, Maart 1923. 2—1

SS. Annapolis.

Maandag morgen kwam hier binnen het Amerikaansche *SS. Annapolis* komende van St. Thomas.

Dit schip, met stoom- en zeilvermogen, behoort aan de Amerikaansche Marine, doch is door het Departement van Marine in bruikleen afgestaan aan den Staat Pennsylvanië voor de theoretische en practische opleiding van de leerlingen der koopvaardijvloot der *Nautical School* van dien Staat. Aan boord zijn behalve kapt. Vincent nog 5 officieren, behoorende tot de Amerik. Marine en verder een 70 leerlingen, jongens van 16 à 17 jaar, die een blauw uniform dragen. Woensdag gaat de *Annapolis* van hier onder zeil naar Colon.

Een menschenleeftijd.

Dezer dagen was het 40 jaar geleden, dat de Eerw Soeur Donata van het St Martinusgesticht op Otrabanda op Curaçao aankwam.

Al die jaren was zij in de school werkzaam, dikwijls ondanks ziekte en lichaamsgebreken, die voor ieder ander voldoende zouden geweest zijn, om verlof te vragen of het bijltje er bij neer te leggen.

Hoeveel vrouwen en meisjes heeft zij in al die jaren, nog buiten de schooluren, de grondwaarheden van den godsdienst geleerd en voorbereid voor haar eerste H. Communie? Al die dankbaren lieten Dinsdag voor die goede zuster een gezongen H. Mis met *Te Deum* opdragen om Gods zegen ook over haar verder leven af té smeeken.

Gouverneur Brantjes in Puerto Cabello.

Op zijn doorreis naar de Bovenwindsche Eilanden met het Fransche SS. *Macoris* werd onze Gouverneur bij aankomst in de haven van Puerto Cabello door den Hollandschen Consul en de burgerlijke en douaneautoriteiten aan boord hartelijk verwelkomd. Daarna werd per auto een rondrit gemaakt van twee uren door de stad en omstreken.

Aankoop West-Indische eilanden.

DR. AUGHINBAUGH, „lecturer on Foreign Trade" aan de Columbia Universiteit, die op het gebied der commercieele politiek een zekere „standing" heeft, schreef onlangs in de „New-York Commercial", dd. 20 Januari ll. een artikel, waarin de aankoop van de West-Indische eilanden door de Vereenigde Staten van Noord-Amerika wederom ter sprake werd gebracht. Hij schreef o. a. het volgende:

„Holland has repeatedly offered them to the United States, and in order to acquire Curaçao, with its free port and its military possibilities it might be advisable for us to buy them all."

Aangezien deze kwestie meermalen ter sprake is gekomen, achten wij het van belang hierbij ook dadelijk te vermelden, dat DR. D. H. ANDREAE, voormalig handelsattaché bij het Gezantschap der Nederlanden te Washington in het nummer van den 16n Februari d. a. v. van bovengenoemd blad in een open brief aan DR. AUGHINBAUGH diens bewering heeft tegengesproken.

De meest afdoende tegenspraak vinden de lezers juist in hetgeen door de Kamerleden en den Minister van Koloniën dit jaar bij de behandeling der begrooting van Suriname en Curaçao is gesproken.

Voetbalwedstrijd

Verleden Zondag op Mundo Nobo, tusschen:

Leonidas II. Vulcanus. 1 - 0.
Jong-Holland I. Progreso I. 2 - 0.
Hernández.

May-Day

Het nieuwe draadlooze hulpsein „*May-Day*" is nu officieel beproefd en geschikt bevonden. Een der koninklijke vliegtuigen forceerde boven het Engelsch Kanaal een noodlanding en zond driemaal het noodsein „*May-Day*" af. Het sein werd op de koninklijke draadlooze stations te Croydon en Limpne opgevangen. Binnen 20 minuten lag een sleepboot uit de haven van Dover naast het vliegtuig.

Bij de a.s. nachtvluchten tusschen Londen en Parijs zal met meer uitgewerkte plannen een proef worden genomen.

Wanneer de Fransche autoriteiten het phonetisch gelijkluidende „*m'aidez*" goedkeuren, zal aan de „*Internationale conventie van electrische teekens*" worden voorgesteld, om bovengenoemd sein algemeen in te voeren.

Een proces tegen de Koninklijke.

Voor Kings Bench van het hooggerechtshof te Londen diende, naar de *N. R. Crt.* meldde, een eisch welke door eenige Londensche makelaars tegen de *Koninklijke Petroleum Maatschappij* was ingediend, tot betaling van o.a. 140.000 pd. st. kommissie, wegens bemiddeling bijde tusschen de *Konink.* en den sovjetvertegenwoordiger Krassin gevoerde onderhandelingen. De Heeren Krassin, Colijn en Deterding waren als getuigen gedagvaard. Het proces wekte veel belangstelling, omdat men onthullingen verwachtte, over den aard van de door de *Koninklijke* gevoerde onderhandelingen, in verband met de tijdens de konferentie te Genua beweerde, doch toen tegengesproken pogingen van de *Koninklijke*, om ten koste van derden een monopolistische positie in Rusland te verwerven. Uit het niet bestreden getuigenis van den heer Colijn bleek echter, dat de *Koninklijke* inderdaad in tegenstelling met de *Anglo Persian*, zich steeds op het standpunt had geplaatst van de nationalisatie van petroleumvelden niet te erkennen en niet te willen onderhandelen over het verkrijgen van vóór de nationalisatie aan derden behoorende koncessies, waardoor de basis voor de onderhandelingen kwam te vervallen. De eisch werd, toen bleek, dat de eischers geen enkel bewijs konden bijbrengen, door rechter Darling, niet zonder eenige van zijn gewone ironische opmerkingen afgewezen.

Cooperatieve Winkelvereeniging

„ONS BELANG"

heeft weer pas ontvangen:

Borstplaten,
Droste's Pastilles,
Assorted Drops,
Biscuits van Verkade,
Versche Edammerkaasjes,
Idem Lunchkaasjes,
Groentenconserven (Bever)
Asperge Tips (Libby)
Lunch Tongue
Sliced Dried Beef
Sardijnen, (Globetrotter en West End).
Sigaren van de volgende merken.
Raadsheeren
Lar Pater,
Good Luck,
Secretaris Luxe,
Secretaris Sumatra.

Dr. G. R. Hopkins

Oculist.

Chobolobo.

Spreekuur: 4 P. M.

2—3

U doet wijs!

Door uw oude verschoten of verkleurde goederen opnieuw te laten verven in:

The Anglo--Dutch Laundry

Eenigste adres in de Kolonie.
Billijke prijzen;
L. POSNER. Kortijn 16.

2—3

UN TONICO GENERAL
TONIKEL
Y RECONSTITUYENTE

PARA ANEMIA, CLOROSIS, MALA NUTRICIÓN, TUBERCULOSIS, COREA, AMENORREA, NEURASTENIA, MAL DE BRIGHT Y CONVALECENCIA DE LA GRIPE, DE PULMONÍA Y DE FIEBRE TIFOIDEA.

TONIKEL

ENRIQUECE LA SANGRE Y FORTIFICA LOS NERVIOS. DA FUERZA, ENERGIA Y VITALIDAD A LAS PERSONAS DÉBILES, ANÉMICAS Y NERVIOSAS

PREPARADO EN LOS LABORATORIOS DE LA "SALVITAE"

JARABE de AMBROZOIN

PARA TOS BRONQUITIS TUBERCULOSIS LARINGITIS ASMA TOS FERINA LA GRIPPE Y ASMA

PREPARADO EN LOS LABORATORIOS DE LA "SALVITAE"

BUITENLAND.

Per expresstrein door heel Afrika.

Volgens de nieuwe dienstregeling der Zuid-Afrika-Rhodesische en Katanga Spoorwegen zal de Kaap—Zambesi—Kongo—Express Woensdagmorgens 11 uur van Kaapstad vertrekken en te Boelawajo den volgenden morgen aankomen. Voortzetting der reis 's avonds, om den reiziger de gelegenheid te geven den omtrek te bezichtigen. De reis gaat dan over den Victoriawaterval, Kafu en Broken Hill naar Sakania, grensstation van den Kongostaat, waar de trein Dinsdagsmorgen aankomt. 's Avonds wordt Elizabethville, de hoofdstad van Katanga bereikt. Den volgenden middag wordt de reis voortgezet en Donderdagsmiddags om 1 uur wordt Boekama, het eindoel, aan den bevaarbaren Kongo bereikt. De 4350 K.M. lange afstand wordt in ruim een week afgelegd. Een tweede sneltrein gaat van Kaapstad Zaterdagavond en bereikt Boekama den daarop volgenden tweeden Maandag.

Men verwacht dat binnen vijf jaar de reis tot Boven-Nijl per trein zal afgelegd kunnen worden, zoodat dan de directe Kaap—Kaïro verbinding zal zijn tot stand gekomen en Afrika van Z. tot N. op behaaglijke en gemakkelijke wijze kan worden doorkruist.

Merkwaardige sociaal-economische proefnemingen.

Sommige Amerikaansche industrieelen brengen een merkwaardig middel in toepassing ter gedeeltelijke op lossing van de sociale kwestie.

Dr. Gustav Hottinger, te Chicago, de stichter van de Northwestern Terra Cotta Cy. heeft die fabriek, van welke de waarde wordt geschat op $ 4.000.000 ten geschenke gegeven aan 36 van de employé's. Van dezen waren er zes in dienst sinds de oprichting, d.w.z. sinds 1878.

Nog geen volle maand geleden had een andere fabrikant een dergelijk breed gebaar gemaakt. Dat was een dameskleermaker Henry A. Dix, die fabrieken bezat in New York met een jaarlijksche omzet van $ 1.000.000 en deze fabrieken aan het personeel had geschonken. Bovendien leende hij aan de werkers $ 250.000 om het mogelijk te maken de zaak te financieeren.

Hij bleef als een eere-president van den raad van beheer tegen een vergoeding van 0.75 dl. per jaar in dienst, en zag af van zijn tot nu toe als eerste firmant genoten jaarsalaris van $ 60.000.

Een soldaat van het bezettingsleger heeft grooter inkomen dan de rijkskanselier.

Een rijksminister, zoo deelt het officieele orgaan: „Wirtschaft und Statistik" mede, verdient na aftrek van inkomstenbelasting 2.952.000 Mark, de rijkskanselier heeft een salaris van 3.530.000 Mark per jaar. Voor soldij van een gewoon soldaat van het bezettingsleger vorderen de Entente-regeeringen van het Duitsche rijk maar even 5.000.000 Mark per jaar.

De soldaat wordt dus heel wat hooger getaxeerd dan een Duitsch Minister of rijkskanselier. Natuurlijk houdt dit verband met het Valuta-verschil.

Tengevolge van de jongste markdaling zijn de door Duitschland te betalen onderhoudskosten van het bezettingsleger gestegen tot in papierenmarken onnoemelijke getallen, 't geen duidelijk wordt als men bedenkt, dat voor het jaarlijksch salaris van een generaal van het bezettingsleger meer dan 100.000.000 Mark gerekend moet worden.

Behalve dit leger is er nog de Commissie van Herstel met diverse subcommissies en controle-commissies, die voor haren ambtenaren aan jaarlijksch salaris een bedrag vorderen, dat meer dan de helft uitmaakt van het totaal bedrag, dat Duitschland in een jaar uitgeeft ter salarieering zijner 90.000 rijksambtenaren.

Politieke film.

XIV.

Tegenover de Engelsche nota, te Londen opgesteld, waarin Albion onomwonden te kennen gaf, dat het de bestaande neutrale zone om de zeeengte wilde zien gehandhaafd, een oversteken van Turksche troepen naar Constantinopel niet zou permitteeren en van een afstand van West-Thracië aan den Zieken Man niet kon hooren, stelde de overwinnaar Mustafa Kemal de lijst van voorwaarden, welker aanvaarding slechts in staat zou zijn hem de wapenen te doen nederleggen.

Griekenland moet het geheele, door hem bezette gebied onmiddelijk overgeven met leger, wapenen, levensvoorraden en krijgsmateriaal, de Turksche souvereiniteit erkennen over de herwonnen streken in Klein-Azië en over Thracië en afstand doen van alle aanspraken hierop. Verder volledige schadevergoeding en kostenbetaling, uit dit oorlogsbedrijf gevolgd, terwijl aan de Regeering, de Groote Nationale Vergadering van Turkijë (zetel: Angora) de schuldigen, die wandaden hadden bedreven, moesten worden uitgeleverd.

Deze hooghartig gestelde eischen dekten volkomen het program der Nationale Vergadering van Angora, in Januari '20 opgesteld en waarvan het kardinale standpunt was: de verzekering van Konstantinopel's veilig bezit alsmede van de zee van Marmora, den Bosphorus, de Dardanellen, Gallipoli en Thracië met Adrianopel.

Tegelijk met Mustafa's „vredesvoorwaarden" bereikten Downingstreet de waarschuwingen uit Joego-Slavië en Roemenië, dat de terugkeer der Turken in Europa hen niet onverschillig liet; berichten, dat Bulgarijë in het geheim mobiliseerde; een nota van Sovjet-Rusland, waarin het zich homogeen verklaarde met Turkijë en geen regeling der zeeëngten zou erkennen, door een of andere Conferentie ingeengeslagen, wanneer het zelf niet als belanghebbende partij was gehoord. Uit de Dominions kwamen ook minder bemoedigende berichten af en bleek de animo om tot den strijd over te gaan, niet bijster groot; de Zuid-Afrikaansche Unie weigerde vlakweg voor den nieuwen oorlog een enkelen soldaat te zenden.

De Sovjet-nota kraakte nog eenige bittere noten voor de Engelsche diplomaten. Groot-Brittanië, zoo heette het, weigert aan Turkijë de gebieden en zeeëngten, waarop het onbetwistbaar recht heeft, terug te geven, in schijn op grond van de vrijheid dier zeeëngten, de verdediging van de rechten der minderheden en de onbelemmerde scheepvaart en handel, doch inderdaad gaat het conflict om de overheerschende positie aan den Gouden Hoorn, die Albion voor zich opeischt, om èn Rusland en Turkijë in bedwang te houden en zijn macht in de Middellandsche Zee uit te breiden. Onder de ideale leuze „vrijheid der Zeeëngten" wordt aldus de vrijheid ontnomen aan die Staten, die er onmiddellijk aan grenzen. Verder herinnerde Moskou aan de traditie der verdragen in den loop der geschiedenis, hoe steeds aan Rusland de eerste plaats werd ingeruimd als het Turksch probleem werd aangesneden, hoe door toedoen van Bismarck in 1878 de soldaten van Vadertje voor de poorten van Groot-Stamboel halt moesten houden; dat in 1906 Rusland's toetreden tot de Entente werd betaald met de belofte van het bezit der Dardanellen en Konstantinopel, welke belofte tijdens den grooten oorlog nogmaals plechtig was herhaald. De omstandigheden hadden de erfvijanden (Rusland en Turkijë) in elkanders armen geworpen en bij de difinitieve regeling eischte Rusland te worden geraadpleegd; zoo niet, dan stelde het zijn Zwarte-Zeevloot en zijn Kaukasische legers ten dienste van den nieuwen vriend Turkijë.

* * *

Tegenover dergelijke ongunstige factoren kon Engeland alleen den strijd niet aanbinden. Reeds vermeldden we den vorigen keer, dat Frankrijk en Italië ook gaarne de Dardanellen vrij en neutraal zagen, doch geen lust gevoelden zich tot de verdediging daarvan in een militair avontuur wenschten te werpen. Albion stond dus op dit punt in zijn „splendid isolation." Toch moest er iets worden verricht om het werkelijk gemis aan kracht te maskeeren en den schijn te bewaren, dat men voor den Turk niet kroop — den Turk, dien de Brit „met pak en zak" uit Europa had geworpen — doch dien men bij wijze van concessies wilde tevreden stellen.

Te Parijs kwamen de conferenciers Curzon, Poincaré en Sforza bijeen en als resultaat der besprekingen werd aan Kemal een vredesvoorstel — let wel: in den strijd tusschen Turkijë en Griekenland — aangeboden, waarbij den Angora-vorst zoo goed als alles werd toegezegd, wat hij eischte.

Geheel Klein-Azië, Konstantinopel, Oost-Thracië met de Maritza-grens, Adrianopel; de souvereine rechten over Gallipoli en de Dardanellen, waarbij de vrije vaart onder contrôle van het machteloos lichaam, den Volkenbond, zou worden gesteld. Aan één voorwaarde moest Kemal voldoen: met zijn legers niet naar Europa over steken vóór de vrede difinitief was gesloten.

Daar lag het verdrag van Sèvres als kraakporcelein aan stukken; één enkele pennestreek en Griekenland werd beroofd van zijn loon voor de hulp aan de geallieërden in den Balkan bewezen: Smyrna en Thracië.— Gallipoli en de Dardanellen, voor welks bezit 30,000 Engelsche soldaten hun leven lieten en de groote zeekasteelen werden geofferd, met een handbeweging in het bezit van den Turk, hoewel Londen nog pas verklaard had voor de effectieve veiligheid der zeeëngten het laatst op de bres te zullen staan. Geen rekening gehouden met Servië en Roemenië, wier bestaan werd bedreigd en met de meer dan waarschijnlijke uitlaaiïng der vlammen in den aanstaanden Balkanbrand. Welk een daling van het Engelsch prestige, welk een vernedering voor Albion, speciaal gelegen in den dwang dergelijke voorwaarden aan den Turk te moeten aanbieden.

* * *

Reeds had Kemal geantwoord, dat hij zich in niets de wet liet voorschrijven en daarom ook de eenigste voorwaarde niet wilde aanvaarden, doch vrij en naar eigen keuze met zijn troepen het Europeesch vasteland zou betreden, toen hem door de geallieërden een ander plan werd voorgeslagen. Er zou te Moedania een conferentie plaats grijpen tusschen enkele generaals der geallieerden en de afgevaardigden van Angora als voorlooper der groote vredesvergadering. Oostersche specialiteiten, zooals generaal Gourand, Commissaris van Syrië en Townshend, de Palestinaheld, werden afgevaardigd om als ter plaats deskundigen met Kemals vertrouwelingen te onderhandelen. De Engelsche militair, die de bezetting van Konstantinopel door de geallieerden steeds als een groote strategische fout had geproclameerd, was in het Turksche kamp een persona grata. Toen daarenboven de Raad van Kemal adviseerde om zoo mogelijk de verlangde doeleinden langs vredigen weg te verkrijgen liever dan door een bloedigen strijd in Thracië, waar nog een Grieksch leger van ongeveer 100,000 goedgewapende soldaten stond, waarbij zich eventueel de troepen van Roemenië en Joego-Slavië konden voegen, werd het voorstel der generaals-conferentie aangenomen.

Doch te Moedania bleek het pas hoezeer de Entente onderling verdeeld was, zoodat Kemal over de geheele linie zijn wensch vervuld zag en nog meer. Want behalve dat noch Frankrijk noch Italië zich tegen geen enkelen eisch van den Turk verzetten, ontving de Engelsche afgevaardigde uit zijn land de instructie om, teneinde een oorlog op den Balkan te voorkomen, vlak voor de conferentie tot het uiterste der welwillendheid te gaan. De publieke opinie in Groot-Brittannië begon te ageeren tegen het gevaarlijk avontuur en Lloyd George, wiens macht en invloed met den dag slonk, had water bij den wijn te mengen, wilde hij zijn val niet verhaasten.

Toen gebeurde het, wat men in de diplomatie vlakweg „realpolitiek" noemt, „opportunisme," doch wat door de gewone stervelingen niet anders dan met den naam van „grof cynisme" wordt bestempeld. Griekenland, in den wereldoorlog geprest zijn hulp te verleenen voor de „heilige zaak," de „onafhankelijkheid der kleine naties" en een dozijn prachttitels meer; door Engeland opgehitst en verleid tot het begonnen avontuur tegen Turkijë, werd niet alleen beroofd van den ontvangen prijs, doch onder bedreiging met blokkade, door zijn beschermer Albion gedwongen al deze gebieden te ontruimen en voor den Turk open te stellen. Zonder een druppel bloed te vergieten mocht Kemal bezit nemen van de opgevorderde streken en er voorloopig — om de Balkanstaten niet te prikkelen — een macht van 50,000 man overbrengen. Deze schijnconcessie kon de overwinnaar des te gemakkelijker doen, daar bij een eventueel mislukken der vredesonderhandelingen niemand hem den overtocht van zijn geheele leger over den Bosphorus zou kunnen beletten.

Ondertusschen nam de Angora-held zijn veiligheidsmaatregelen te Constantinopel, bestaande in het mobiliseeren der jonge Turksche weerbare mannen, het recruteeren van versche strijdkrachten in het veroverde gebied en het concentreeren van zijn half miljoen soldaten bij den Aziatischen oever van den Bosphorus, aan de grenzen der vastgestelde neutrale zone. Deze wapenstilstands voorwaarden waren getroffen met het oog op een spoedige vredesconferentie, waarbij de geheele toestand van het nabije Oosten opnieuw definitief zou worden geregeld. Kemal had op spoed aangedrongen, wijl hij niet lang kon wachten; immers in dien tijd zou Griekenland zijn legers opnieuw organiseeren, Roemenië en Servië mochten de kans schoon zien om te mobiliseeren, terwijl in Turkijë de gisting voortduurde met talrijke onberekenbare gevolgen.

Toen echter in Engeland de regeeringscrisis uitbrak en in Italië de fascisten het op nieuwe verkiezingen lieten aankomen, was het onmogelijk dat de Entente over een te nemen algemeene gedragslijn besprekingen hield. De conferentie, die men te Lausanne zou houden, moest worden uitgesteld en hiervan maakte Kemal gebruik om zijn slag te slaan. Vooreerst breidde hij de toegestane gendarmerie in Oost-Thracië uit; zoodat, na de vlucht der Grieken met hun leger uit vrees voor de wraak des Islams, de geheele mannelijke bevolking uit gewapende Turken bestond. In Constantinopel onttroonde hij den regeerenden Sultan Mohamed VI en stelde Refet Pasja aan als den wettigen vertegenwoordiger van de Angora-regeering. De Turksche politiemacht, ongeveer 13.000 man sterk, liep over naar de nieuwe machthebbers en binnen enkele dagen telde Kemal in de hoofdstad een leger van enkele honderdduizenden getrouwe aanhangers, meestal geoefende krijgers. Alles wat Christen was, vluchtte van den Gouden Hoorn weg; schepen en treinen waren overvol van vreemdelingen, die zich niet meer veilig waanden. Aan de geallieerde generaals te Constantinopel werd rondweg te kennen gegeven, dat het burgerlijk bestuur der stad in handen der Nationale Vergadering van Angora was overgegaan en zij derhalve hun koffers konden pakken; de nationale troepen drongen de neutrale zones binnen; geen enkel oorlogsschip mocht de zeeëngten passeeren zonder Turksch verlof; onlusten braken uit in d[...] hoofdstad bij de weigering der gea[...]liëerde commandanten om hun troepe[n] terug te trekken.

Het was hoogtijd dat de conferent[ie] bijeen kwam en de noodkreet der E[n]tente-oficieren in Groot-Stamboel luid[...] de dan ook zoo dringend mogelijk, d[...] een verdere verdediging den wapensti[l]stand ernstig in gevaar bracht en d[e] meest onheilspellende gevolgen zou n[...] zich sleepen. De Westersche mogend[...]heden, die nog steeds verdeeld en be[...]sluiteloos stonden, begrepen toen, da[t] zij onder het Candijnsche juk moeste[n] doorgaan, maar zelfs op dat critie[k] oogenblik bleek de onderlinge rivalite[it] der Entente-broeders zoo hevig, dat h[...] gescheurde en in zijn voegen kraken[de] de bondsgebouw ware ineengevalle[n], had niet Italië door zijn ingrijpen d[e] Entente gestut. Curzon wilde, voord[at] de conferentie begon, de eenheid va[n] optreden vastleggen om tegenover de[n] Turk sterk te staan; Poincaré stemd[e] daar niet mee in om den schijn [...] vermijden, dat men aan Turkijë voor[...] overeen gekomen vredesbepaling[en] oplegde. Engeland weigerde naar La[u]sanne te gaan, er moest opnieuw e[en] camouflage worden gevonden in h[et] zenden over en weer van een pa[...] nota's en mondelinge besprekingen a[an] een Parijsch station, opdat voor h[et] oog der wereld de hopelooze verdeel[d]heid niet al te zichtbaar was.

Aldus ving de conferentie midd[...] November aan.

Morris E. Curiel & Sons

Afdeeling Bankzaken

CURAÇAO

belast zich met de behandeling van alle bankzaken

IN- en VERKOOP van wissels op al[...]le bankplaatsen, coupons, buiten[...]landsch bankpapier en gemun[t] goud en zilver.

Telegrafische uitbetalingen.

Incasseering van wissels.

Depósito's op langen en korten termijn.

Cheque - rekeningen met rentevergoeding.

Bijzondere faciliteiten in Venezuela en Colombia door bemiddeling van eigen kantoren te Caracas & Barranquilla.

DURANTE LA ESTACION CALUROSA cuando usted, se fatiga fácilmente y le falta energía, se siente abatido, nervioso, irritable y debilitado, tome una cucharadita de SALVITAE en un vaso de agua.

REFRESCA, VIGORIZA, LIMPIA Y PURIFICA.

Salvitae

Estimula el HÍGADO, y los RIÑONES entona la DIGESTIÓN, limpia y purifica el CONDUCTO INTESTINAL, elimina el ÁCIDO ÚRICO, evita la POSTRACIÓN y la LANGUIDEZ.

JARABE DE AMBROZOIN

TOS · BRONQUITIS ASMA. · LARINGITIS

TOS FERINA · TUBERCULOSIS · AFECCIONES RESPIRATORIAS

AMBROZOIN

ALIVIA LA TOS Y LA RESPIRACION DIFICULTOSA. ESTIMULA LA EXPECTORACION, ALIVIA LA INFLAMACION, REPRIME LOS SUDORES NOCTURNOS, FORTALECE LA RESPIRACION Y DOMINA EL DESASOSIEGO.

JARABE DE AMBROZOIN

AMERICAN APOTHECARIES COMPANY, New York.